Lietas arhīva Nr. C-5790-20/44
ECLI:LV:RVPT:2020:1130.C30579020.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 30. novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa
tiesnese J.Peinberga
rakstveida procesā izskatīja civillietu Finanšu ministrijas pieteikumā par juridiskā fakta konstatēšanu ar ieinteresētām personām Alūksnes novada pašvaldību un /pers. A/.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā 2020. gada 9. jūlijā saņemts Finanšu ministrijas pieteikums par juridiskā fakta konstatēšanu ar ieinteresētām personām Alūksnes novada pašvaldību un /pers. A/.

Pieteikumā norādīts, ka saskaņā ar Finanšu ministrijas un valsts akciju sabiedrības "Valsts nekustamie īpašumi" 2020. gada 18. marta Nekustamā īpašuma portfeļa pārvaldīšanas līgumu Nr. IEN/2020/364, Finanšu ministrija ir pilnvarojusi valsts akciju sabiedrību "Valsts nekustamie īpašumi" (turpmāk – pieteicējs) sagatavot, parakstīt un iesniegt pieteikumus un citus procesuālos dokumentus.

Norādīts, ka Alūksnes pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā ir nostiprinātās īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs B/, kas sastāv no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs B/, /platība/ m^2 platībā (turpmāk – Zemesgabals).

Uz Zemesgabala atrodas dārza mājiņa ar būves kadastra apzīmējumu /numurs C/un saimniecības ēka ar būves kadastra apzīmējumu /numurs D/(turpmāk – Būves).

Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem Būves ietilpst Finanšu ministrijai piederošā nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs E/sastāvā, īpašumtiesības uz tām nevienai citai personai nav reģistrētas.

Vizuāli apsekojot Būves, netika konstatētas pazīmes, ka tās kāds lieto, ir saglabājušies tikai to pamati.

Alūksnes rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļa ar 2017. gada 21. novembra vēstuli Nr.1-5/591 informē, ka Būves nav reģistrētas zemesgrāmatā.

Alūksnes novada pašvaldība ar 2017. gada 23. novembra vēstuli informē, ka Būvju tiesiskais valdītājs ir /pers. B/, dzimušas /datums/, mantojums. Nekustamā īpašuma reālais nodokļa maksātājs ir /pers. A/. Alūksnes novada pašvaldības iestādē "Būvvalde" nav ziņu par būvatļauju, būvprojektu vai cita veida būvniecības dokumentāciju Būvēm.

Savukārt Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļa 2017.gada 24.novembra vēstulē informē, ka tās rīcībā ir Alūksnes pilsētas domes Attīstības nodaļas Būvvaldes izdota 2006. gada 23. oktobra apliecinājuma kopija par to, ka /pers. B/ ir Būvju būvētājs.

/pers. B/ personas kods nav zināms, pēc pieteicējas rīcībā esošās informācijas /pers. B/ ir mirusi un viņas mantojuma lieta nav ierosināta.

Lai varētu noslēgt zemes nomas līgumu Būvju uzturēšanai, pieteicēja ar 2017. gada 13 .marta vēstuli aicināja /pers. A/ iesniegt dokumentus, kas apliecina Būvju tiesisku iegūšanu īpašumā. /pers. A/ uz šo vēstuli atbildi nesniedza.

Ievērojot to, ka Būvju piederība nav noskaidrota, nav ziņu par to nodošanu ekspluatācijā un tās nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti, ir pamats konstatēt juridisku faktu, ka tās piekrīt Latvijas valstij kā bezīpašnieka lietas.

Juridiska fakta konstatēšana ir nepieciešama, lai sakārtotu īpašumu un Finanšu ministrija varētu nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesības uz valstij piekrītošām bezīpašnieka lietām. Būvju nenoskaidrotās piederības dēļ nav iespējama valsts nekustamā īpašuma pilnvērtīga izmantošana un rīcība ar to, tādēļ tiek sniegts pieteikums tiesā, jo citādā veidā, kā vien ar tiesas spriedumu, īpašumtiesību sakārtošana nav iespējama.

Pieteicēja, pamatojoties uz Civillikuma 930. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 26. novembra noteikumu Nr.1354 "Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" 4. un 32. punktu, lūdz konstatēt juridisku faktu, ka dārza mājiņa ar būves kadastra apzīmējumu /numurs C/un saimniecības ēka ar būves kadastra apzīmējumu /numurs F/, ir bezīpašnieka manta, kas piekrīt valstij.

[2] 2020. gada 30. jūlijā tiesā saņemti Alūksnes novada pašvaldības paskaidrojumi, kuros norāda, ka nav iebildumu par pieteikumā norādītā nekustamā īpašuma atzīšanu par bezīpašnieka mantu. Pašvaldības ieskatā tas ir vienīgais veids kā sakārtot nekustamā īpašuma tiesības, apliecinot, ka nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu maksā /pers. A/.

[3] 2020. gada 5. augustā tiesā saņemti ieinteresētās personas /pers. A/ paskaidrojumi, kuros norāda, ka atsakās no jebkādām tiesībām uz pieteikumā norādīto nekustamo īpašumu.

[4] Pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10. pantu, tiesa ir noteikusi lietas izskatīšanu rakstveida procesā 2020. gada 30. novembrī. Paziņojumi par civillietas izskatīšanu lietas dalībniekiem tika nosūtīti 2020. gada 14. septembrī, nosakot termiņu līdz 2020. gada 11. novembrim sniegt lūgumus un rakstveida paskaidrojumus.

Minētajā termiņā no lietas dalībniekiem nav saņemti procesuāli lūgumi vai dokumenti.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka Finanšu ministrijas pieteikums par juridiskā fakta konstatēšanu ir pamatots un apmierināms.

[6] Civilprocesa likuma 288. panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesa izskata lietas par tādu faktu konstatēšanu, no kuriem atkarīga fizisko un juridisko personu mantisko un nemantisko tiesību rašanās, grozīšanās vai izbeigšanās, bet šī panta trešajā daļā noteikts, ka tiesa konstatē arī citus faktus, tas ir, bez tiem, kas minēti šīs tiesību normas otrajā daļā, kuriem ir juridiska nozīme, ja spēkā esošie normatīvie akti neparedz citādu kārtību to konstatēšanai.

Civilprocesa likuma 289. pantā noteikts, ka tiesa konstatē juridiskos faktus tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos

dokumentus, kas apstiprina šos faktus, vai ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot.

Tiesa uzskata, ka pastāv priekšnoteikumi juridiskā fakta konstatēšanai, jo konkrētajā gadījumā tam ir juridiska nozīme un spēkā esošie normatīvie akti neparedz citādu kārtību fakta konstatēšanai.

[7] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 5. panta pirmo daļu tiešās pārvaldes iestādes, kas ir arī Finanšu ministrija, pārstāv Latvijas Republiku.

Civillikuma 930. pants nosaka, ka ar piegūšanu var iegūt par īpašumu tikai bezīpašnieka lietas, bet vienīgi tajā gadījumā, kad ar lietas varā ņemšanu tieši saistīts nodoms iegūt to par īpašumu. Šā panta piezīme nosaka, ka nekustamas bezīpašnieka lietas piekrīt valstij.

No pieteikumam pievienotajiem Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem (lietas 75-77. lapas) redzams, ka Būves ietilpst nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs E/sastāvā, īpašumtiesības uz tām nevienai citai personai nav reģistrētas.

[7.1] No Alūksnes novada pašvaldības 2017. gada 23. novembra atbildes vēstules (lietas 94. lapa), redzams, ka Būvju tiesiskais valdītājs ir /pers. B/, dzimušas /datums/, mantojums. Nekustamā īpašuma reālais nodokļa maksātājs ir /pers. A/. Alūksnes novada pašvaldības iestādē "Būvvalde" nav ziņu par būvatļauju, būvprojektu vai cita veida būvniecības dokumentāciju Būvēm.

Tiesu informācijas sistēmā nav pieejamas ziņas par /pers. B/.

[7.2] No Valsts zemes dienesta Vidzemes reģiona nodaļas 2017. gada 24. novembra atbildes vēstules (lietas 98. lapa), redzams, ka tās rīcībā ir Alūksnes pilsētas domes Attīstības nodaļas Būvvaldes izdota 2006. gada 23. oktobra apliecinājuma kopija par to, ka /pers. B/ ir Būvju būvētājs.

[7.3] No Alūksnes rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas 2017. gada 21. novembra atbildes vēstules (lietas 88. lapa) izriet, ka Būves nav reģistrētas zemesgrāmatā.

[7.4] No pieteikumam pievienotā Alūksnes pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/(lietas 60. lapa) izriet, ka Zemesgabals ir reģistrēts Latvijas valstij Finanšu ministrijas personā.

No zemes robežu plāna un situācijas plāna secināms, ka uz Zemesgabala atrodas Būves (lietas 63.-66. lapa).

[8] Lietas izskatīšanā konstatētais liecina, ka pieteikuma iesniegšanas brīdī citas personas nav pieteikušas īpašuma tiesības uz pieteikumā norādītajām būvēm, un šāds īpašums saskaņā ar Civillikuma 930. pantu atzīstams par bezīpašnieka lietu.

Atbilstoši pieteikumā norādītajam, juridiskā fakta konstatēšana nepieciešama, lai varētu atzīt pieteikumā norādītās būves kā valstij piekrītošu mantu un lai reģistrētu to zemesgrāmatā uz valsts vārda.

[9] Tiesa noskaidrojusi, ka no fakta, ko lūdz konstatēt pieteicēja, ir atkarīga valsts mantisko tiesību rašanās. Fakta konstatēšana ir nepieciešama, lai pieteicējai būtu tiesības nostiprināt īpašuma tiesības zemesgrāmatā uz valstij piekrītošo bezīpašnieka mantu, bet bez šāda nolēmuma pieteicējai nav iespējams pierādīt mantas piekritību valstij.

Tiesai ir pietiekams pamats secināt, ka pieteikumā norādītās Būves ir bezīpašnieka manta un tādēļ ir konstatējams juridiskais fakts nolūkā reģistrēt nekustamo īpašumu zemesgrāmatā uz valsts vārda.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-195. pantu, 288., 289., 292. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt pieteikumu.

Konstatēt juridisku faktu, ka dārza mājiņa ar būves kadastra apzīmējumu /numurs C/un saimniecības ēka ar būves kadastra apzīmējumu /numurs F/, kas atrodas uz nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr. /numurs B/, sastāvā ietilpstošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, ir bezīpašnieka manta, kas piekrīt valstij.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, Jēzusbaznīcas ielā 6, Rīgā.

Tiesnese J.Peinberga